

۱- رابطه انتخاب دوست و دوران بلوغ
 ۲- نتیجه ایجاد علاقه قلبی بین دوست صمیمی

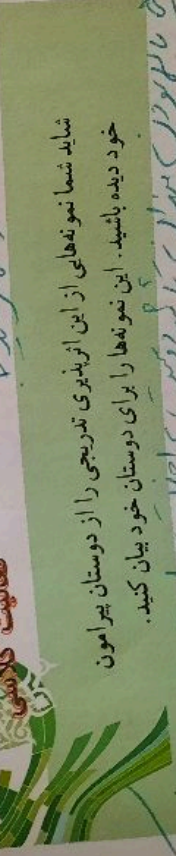
انتخاب سرنوشت ساز

۱- انتخاب دوست در دوران نوجوانی، اهمیت و حساسیت بالایی دارد [این اهمیت به دو دلیل است: اول اینکه در سنین بلوغ، عواطف انسانی در حال رشد و شکوفایی است و برقراری پیوند دوستی در این دوران به این شکوفایی کمک می کند و باعث پرورش نوع دوستی و محبت و رزی می شود. دوم اینکه وقتی علاقه قلبی بین دو دوست ایجاد می شود، آن دو، از صفات و حالات همدیگر تأثیر می پذیرند. میزان این اثرپذیری در دوران نوجوانی بسیار بالا و گاه به حدی است که شخص می گوشتد مانند دوست خود حرف بزند و مثل او انتخاب و زندگی کند.]

۲- این اثرپذیری بسیار آرام و تدریجی است؛ به گونه ای که گاه حتی خود انسان نیز متوجه آن نمی شود و به مرور به همرنگی کامل با دوستانش می انجامد (امام علی علیه السلام درباره این اثرپذیری می فرماید: از دوستی با افراد فاسد بپرهیز که وجودت ناخودآگاه، ناپاکی و بدی را از آنان می رباید؛ در حالی که تو از آن بی خبری)

۳- رزق تشریف بوری دوست از دوست همجو است
 ۴- امام علی علیه السلام تشریف بوری دوست از دوست همجو است
 جمیع من تراد

بهترین دوست

دوستان شما چه کسانی هستند؟ آیا تاکنون از خود پرسیده‌اید چرا آنها را به عنوان دوست خود انتخاب کرده‌اید؟ معیار و ملاک شما برای انتخاب آنان چه بوده است؟ آیا می‌توان با یک برخورد اتفاقی یا بر اساس ظاهر افراد آنان را برای دوستی انتخاب کرد؟

بالا بودن میزان تأثیری که دوستان بر اخلاق و رفتار ما می‌گذارند اهمیت دقت در انتخاب

دوستان را به خوبی آشکار می‌کند پس شایسته است دوستان خود را با معیارهایی انتخاب کنیم که در نهایت باعث رشد و پیشرفت اخلاقی و فکری ما شود (بهری) با برخی از این معیارها در کتاب سال هفتم آشنا شدیم؛ مواردی همچون اهل نماز و نیکی بودن، صداقت و راست‌گویی و وفای به عهد. این بار نیز با

۹ دفتر بهای دوست خوب را تا آید بر ۸

مراجعه به قرآن کریم و سخنان پیشوایان، با برخی ویژگی های دیگر دوست خوب آشنا می شویم. با تفکر در کلمات این راهنمایان درمی یابیم دوست واقعی آن کسی است که:

۱- اهل فکر و اندیشه باشد ^(۶۴)
عاطل و زورمند بودن دوست هم عاقلی را
یا: از دفتر بهای دوست خوب اصل نظر دارد

۷- یکی از معیارهای مهم در انتخاب دوست این است که شخصی را که به دوستی انتخاب می کنیم، عاقل بودنی باشد. دوست خردمند و دوراندیش، ما را در گرفتن تصمیمات درست، کمک می کند و خطر قرار گرفتن در

مسیرهای نامناسب را از ما دور می کند. چنین دوستی، بدون فکر و اندیشه راهی را پیش پای دوست خود نمی گذارد و اگر خودش نیز نتواند دوستش را راهنمایی کند، او را به سمت مشورت با افراد آگاه و مطلع سوق می دهد. ^(۷) ^(۸)

۸- ~~تسلیج دوستی با افراد باطل را نوسید~~ یا
از سوی دیگر، دوستی با افراد نادان، یعنی کسانی که کارهای خود را نه بر اساس فکر و اندیشه بلکه بر مبنای احساسات و هیجانات زودگذر انجام می دهند، ضررهای زیادی برای ما به همراه دارد. این افراد با دادن مشورت های غلط و نادرست به دوستان خود، زمینه های انحراف و لغزش آنان را فراهم

می آورند. ^(۸) ^(۷)
۹- برای همین، در روایات توصیه شده است که از دوستی با فرد نادان بپرهیز کنید؛ زیرا او می خواهد که به نفع شما قدمی بردارد؛ ولی به علت نادانی، مایه زیان و ضرر شما می شود. ^(۹) - چرا در روایات

دوستی با مردم دانگوست دشمن دانایان دوست
دشمن دانایان بخت می کند بر زینت می زند نادان دوست

۱۰- اهل گناه نباشد و از گناه دیگران نیز ناراحت شود ^(۱۰)
دوری کردن از گناهان و آلودگی های اخلاقی یکی دیگر از ویژگی های مهم دوست خوب است. ^(۱۰)
۱۱- متأسفانه برخی انسان ها به گناه و زشتی و بی بندوباری عادت کرده اند و با هر کس دیگر که دوست شوند، او را نیز تحت تأثیر خلق و خوی نامناسب خود قرار می دهند. ^(۱۱) ^(۱۰)
۱۲- با این گونه افراد را به شدت منع کرده است:

۱- سوره اعراف، آیه ۱۶۹ و امام علی علیه السلام، کافی، ج ۲، ص ۸۵.
۲- امام علی علیه السلام، نهج البلاغه، حکمت ۲۲۲.
۳- سندی.
۴- امام علی علیه السلام، میزان الحکمه، ج ۱، ص ۱۵۸۲.

۱۳- سوره اعراف، آیه ۱۶۹ و امام علی علیه السلام، کافی، ج ۲، ص ۸۵.
۱۴- امام علی علیه السلام، نهج البلاغه، حکمت ۲۲۲.
۱۵- سندی.
۱۶- امام علی علیه السلام، میزان الحکمه، ج ۱، ص ۱۵۸۲.

۱۷- سوره اعراف، آیه ۱۶۹ و امام علی علیه السلام، کافی، ج ۲، ص ۸۵.
۱۸- امام علی علیه السلام، نهج البلاغه، حکمت ۲۲۲.
۱۹- سندی.
۲۰- امام علی علیه السلام، میزان الحکمه، ج ۱، ص ۱۵۸۲.

عصرت صفت صبره دوسی با امر از اهل بی ۱۰
 بیان زیبا که نه ازتف دکت جمع باید بینم ؟
 در صورت

۱۱) «سزاوار و شایسته نیست که مسلمان با افرادی بی بندوبار رفاقت کند زیرا او کارهای زشت خود را زیبا جلوه می دهد و دوست دارد که دوستش همرنگ او باشد.»

۱۲) پس هرگاه دیدید که دوستان به راحتی گناهان خود را برای شما تعریف می کند و شما را نیز به انجام آن یا همراهی با خود دعوت می کند، یا اگر دیدید وقتی اشتباه یا گناهی مرتکب می شوید، دوستان یا خنده از کله شما می گذردند حتی شما را به ادامه آن کار تشویق می کنند، باید بدانید که وی دوست مناسبی نیست این افراد در روایات به شمشیری زهرآلود تشبیه شده اند که اگر چه ظاهرشان براق و زیباست؛ اما بسیار خطرناک اند. ۱۳)

همان بی ایلی آدم روی هست
 همانکه در ولایت جمع جنبی شمشیر
 پس بر هر دمی نماید داو دست از آن

۱۴) از ویژگی های خوب خیرخواهان آنکه
 ۱۳) از ویژگی های خوب خیرخواهان آنکه
 ۱۴) دوستان واقعی، خیر یکدیگر را می خواهند. برای همین هر عیبی که از دوستان ببینند، پنهانی به او تذکر می دهند و دوستان را در بر طرف کردن این عیوب یاری می کنند، گرچه در این میان ممکن است طرف مقابل متوجه خیرخواهی دوستش نباشد و از این کار ناراحت شود. ۱۴)

۱۵) امام صادق علیه السلام می فرماید:
 «محبوب ترین دوستانم نزد من کسی است که عیبهای مرا به من هدیه دهد.» ۱۵)

۱۶) اما کسی که در وقت خیرخواهی خیرخواه را عیب می بیند ؟

این ویژگی ها توجه نکردند و با اهمیت دادن به جنبه های مادی و ظاهری با هر کسی که سر راهشان قرار گرفت، دوست شدند، سرنوشت خوبی در این دنیا پیدا نکردند. این افراد در آخرت نیز چیزی جز حسرت و پشیمانی به همراه نخواهند داشت.
 وَ يَوْمَ يَقْطَعُ الظَّالِمُ عَمَلَهُ يَدِيهِ ۱۶)

۱- کافی ج ۲، ص ۴۵۴.
 ۲- بحار الانوار ج ۲۲، ص ۱۹۸.
 ۳- مولوی، سنن مؤمنی.
 ۴- امالی صدوق، ص ۳۱۷.
 ۵- کافی ج ۲، ص ۶۳۸.

۱۹ - میان روی در حدیث مورد بلوغ

۱۹ - میانه روی در دوستی را باید در چند مورد به خوبی درک کرد
الف) پرهیز از گفتن تمامی اسرار به دوست. (در عین اعتماد به دوست، نباید همه اسرار زندگی خود را به او بگویم.)

اسرار دوست خود اقدام می کنند. حضرت علی علیه السلام می فرماید:
لا محبت خود را تار دوست کن، و در عین حال به طور مطلق به او اعتماد مکن.

همان گونه که می خواهی با تور رفتار نماید با او رفتار کن، اما همه اسرار را با او در میان مگذار. (۱۹)

۱۹ - نداشتن توقع بی جا از دوست: نباید انتظار داشته باشیم دوست ما هرگونه خواسته ما را برآورده سازد و یا همواره برای ما فداکاری کند و به خاطر ما از همه چیز خود بگذرد. برخی از افرادی توقع ایثار و فداکاری یک طرفه از دوست خود دارند؛ تا جایی که انتظار دارند در هر امر باطل و ناحق هم از آنان حمایت کنند. امام علی علیه السلام می فرماید:

۲۳ - کسی که دوست خود جز فداکاری انتظار ندارد، همواره از او خشمگین و ناراحت است. (۲۳)

۱۹ - چا پرهیز از علاقه افراطی: دوستی های دوران نوجوانی، ممکن است به سرعت به علاقه های بسیار شدیدی تبدیل شود. این نوع علاقه های افراطی موجب اضطراب و پریشانی خاطر می شود و آرامش زندگی انسان را بهم می زند؛ زیرا فرد همواره نگران از دست دادن دوست خود یا دور شدن از اوست. (۲۴)

۲۴ - چا سبب دوست تمام اسرار را بگویم.

۱۹ - امام علی علیه السلام کسی نفس اسرار به دوست چه می رساند.

به نظر شما چگونه می توان از ایجاد دلبستگی ها و علاقه های افراطی در دوستی ها جلوگیری کرد؟ و اگر کسی دچار این اشتباه شود، چگونه می تواند خود را از این وابستگی نجات دهد؟

۱۲ - توقع بی جا از دوست را توضیح دهید.

۱۴ - امام علی علیه السلام توقع بی جا از دوست چه می فرماید.

۱ - میزان الحکمه، ج ۲، ص ۲۰۰
۲ - غرر الحکم و درر الکلم، ج ۵، ص ۲۱۲